

เพราะอะไร? กัญชา... ถูกคลายล็อก นำมาใช้ทางการแพทย์ได้

หลายคนสงสัยว่า “กัญชา” จัดเป็นพืชเสพติด แต่เพราะเหตุใด ประเทศไทยจึงคลายล็อกให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้ และจริงๆ ปัจจุบันสารสกัดจากกัญชาสามารถรักษาผู้ป่วยโรคอะไรได้บ้าง..รักษาสารพัดโรคได้จริงหรือ..

มาทราบคำตอบเกี่ยวกับเรื่องนี้จาก นพ.สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ อธิบดีกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กรรมการในคณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์จากกัญชา เพื่อการศึกษาวิจัยและประโยชน์ทางการแพทย์

• ทำไมกัญชาจึงถูกคลายล็อกให้ใช้ทางการแพทย์

นพ.สมศักดิ์ อธิบายว่า ประเทศไทย เคยมีการใช้กัญชาเป็นส่วนหนึ่งของสมุนไพร ที่ใช้ประกอบในตำรับของการแพทย์แผนไทย รวมถึงนำมาประกอบอาหารมากกว่า 300 ปี ตั้งแต่โบราณ แต่ต่อมาถูกห้ามนำมาใช้ เพราะมีฤทธิ์เสพติด กัญชา จึงถูกจัดเป็น ยาเสพติด ประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นไปโดยองค์ร คณะกรรมการยาเสพติดโลก ที่ประเทศไทยเป็นภาคีก็ต้องรับมา แต่ในต่างประเทศ ก็มีหลายประเทศมีงานวิจัยออกมาจำนวนมากว่า สารสกัดจากกัญชาสามารถนำมาใช้รักษาโรคได้ และมีการนำสารสกัดจากกัญชามาผลิตเป็นยา และขึ้นทะเบียนในต่างประเทศ จึงเป็นที่มาของประเทศไทยที่ไม่ต้องการปิดกั้นโอกาส จึงคลายล็อก เพื่อใช้ทางการแพทย์ ไม่ใช่ปลดล็อก เพราะกัญชายังคงเป็นยาเสพติดประเภท 5

• วงการแพทย์แผนปัจจุบันใช้ทางการแพทย์กลุ่มโรคอะไรบ้าง

นพ.สมศักดิ์ ย้ำว่า ก่อนอื่นต้องบอกว่า ในวงการแพทย์แผนปัจจุบัน ชัดเจนว่า สารสกัดกัญชาไม่ได้ใช้เป็นทางเลือกที่ 1 แต่จะใช้ในทางเลือกอื่นๆ เช่น ดื้อต่อยาหรือใช้ยาที่มีอยู่ไม่ได้ ประสิทธิภาพอย่างไรก็ตาม สำหรับการรักษาโรคนั้น ทางคณะพิจารณาการใช้กัญชาทางการแพทย์นั้น เราแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โรคหรือภาวะที่สารสกัดจากกัญชา ได้ประโยชน์
โดยต้องมีหลักฐานทางวิชาการสนับสนุนอย่างชัดเจน ซึ่งการนำไปใช้ใน 4 โรค/ภาวะได้แก่

1. โรคลมชักที่รักษายาก และโรคลมชักที่ดื้อต่อยารักษา
2. ภาวะคลื่นไส้และอาเจียนจากยาเคมีบำบัดที่รักษาด้วยวิธีมาตรฐานไม่ได้ผล
3. ภาวะกล้ามเนื้อหดเกร็งในผู้ป่วยโรคปลอกประสาทเสื่อมแข็ง
4. ภาวะปวดประสาทที่รักษาด้วยวิธีอื่นๆไม่ได้ผล

กลุ่มที่ 2 โรคหรือภาวะที่สารสกัดจากกัญชา น่าจะมีประโยชน์

ในการควบคุมอาการของโรค ซึ่งเป็นกลุ่มที่นำมาใช้กับผู้ป่วยเฉพาะราย และควรมีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนและทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นความปลอดภัยและประสิทธิผลของผลิตภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการนำมาใช้ ได้แก่

- โรคพาร์กินสัน
- โรคอัลไซเมอร์
- โรคปลอกประสาทอักเสบ (demyelinating disorders)
- โรควิตกกังวล (generalized anxiety disorder)
- ผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง
- ผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย

กลุ่มที่ 3 โรคหรือภาวะที่สารสกัดจากัญชา อาจได้ประโยชน์ในอนาคต

มีความจำเป็นต้องศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลประสิทธิผล ความปลอดภัยและประสิทธิผลของการใช้สารสกัดกัญชา โดยทำการศึกษาในชั้นหลอดทดลองและสัตว์ทดลอง ก่อนทำการศึกษาในคนเป็นลำดับต่อไป เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลหลักฐานทางวิชาการที่สนับสนุนว่า กัญชามีประโยชน์ในการรักษาโรคมะเร็งชนิดต่างๆ ยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้ป่วยโรคมะเร็งจึงควรได้รับการรักษาตามวิธีมาตรฐานทางการแพทย์ในปัจจุบัน หากเลือกใช้เฉพาะผลิตภัณฑ์กัญชาในการรักษาโรคมะเร็งแล้ว อาจทำให้ผู้ป่วยเสียโอกาสในการรักษาโรคมะเร็งที่มีประสิทธิผลด้วยวิธีมาตรฐานได้

“สิ่งสำคัญในการใช้กัญชาทางการแพทย์นั้นผู้สั่งใช้หรือสั่งจ่ายได้นั้นต้องเป็นแพทย์เภสัชกร ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้กัญชาทางการแพทย์ และได้รับการขึ้นทะเบียนโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ให้เป็นผู้สั่งใช้หรือสั่งจ่ายกัญชาทางการแพทย์ได้

ในการรักษาจำเป็นต้องมีการซักประวัติและสื่อสารกับผู้ป่วยมากๆ ซึ่งจะมีการติดตามอาการหลังการให้กัญชาทางการแพทย์ด้วยทั้งหมด แต่กลุ่มที่ 3 ยังไม่ถึงขั้นจ่ายให้ผู้ป่วยยังอยู่ในระดับห้องปฏิบัติการ หรือระดับหลอดทดลอง สิ่งสำคัญต้องย้ำว่า การรักษาโดยใช้สารสกัดกัญชาจะต้องไม่ใช่วิธีการรักษาขั้นแรก แต่จะต้องรักษาด้วยวิธีมาตรฐานต่างๆ แล้วไม่ได้ผล”อธิบดีกรมการแพทย์ กล่าว

ทั้งนี้กรมการแพทย์ได้จัดอบรมการใช้สารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์ให้กับบุคลากรทางการแพทย์ทั้งหมด 6 รุ่น โดยรุ่นที่ 1 จัดไปเมื่อวันที่ 29-30 เมษายน 2562 ที่ผ่านมา และจะจัดรุ่นที่ 2 ในวันที่ 23-24 พฤษภาคมนี้ ณ โรงแรมรามาร์คเด้นท์ กรุงเทพฯ โดยบุคลากรที่ผ่านการอบรมจะได้รับการขึ้นทะเบียนกับ ออย. ให้เป็นผู้สั่งใช้/จ่ายกัญชาทางการแพทย์ได้ สำหรับรุ่นที่ 1 มีผู้ผ่านอบรมแล้วจำนวน 175 ราย

ส่วนการอบรมการใช้สารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์ของบุคลากรทางการแพทย์ รุ่นที่ 3 จะเริ่มวันที่ 13-14 มิถุนายน 2562 รุ่นที่ 4 วันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 รุ่นที่ 5 วันที่ 5-6 สิงหาคม 2562 และรุ่นที่ 6 วันที่ 2-3 กันยายน 2562

